

Specialistisch Centrum Ontwikkelingsstoornissen (SCOS)

Dimence

ADHD en Autisme

Patiëntenprofiel

Indicatie: Volwassenen met autismespectrumstoornissen (ASS) of ADHD en zeer complexe problematiek waaronder verslaving en andere comorbiditeit. De patiëntenpopulatie bestaat uit normaal tot hoogbegaafde volwassenen met ASS en/of ADHD, waarbij sprake is van zeer complexe problematiek, zoals verslaving en andere comorbiditeit, waardoor behandeling in de tweede lijn stagneert of zelfs helemaal niet tot stand komt. In de klinische setting van de OPW worden volwassenen tot ongeveer 35 jaar opgenomen met ASS die, vanwege bijkomende comorbiditeit of gedragsproblemen, niet (meer) thuis, zelfstandig, of in een beschermde omgeving kunnen wonen. Ambulante patiënten worden doorverwezen vanuit de tweede lijn voor nader diagnostisch onderzoek of behandeladvies. In het geval van ambulante behandeling, gaat het om patiënten die moeilijk in te stellen zijn op medicatie, of die door comorbiditeit of gedragsproblemen niet goed te behandelen zijn. In die gevallen behandelt het SCOS altijd samen met het verwijzende team.

Contra-indicatie: Verstandelijke beperking

Behandelsetting

- Kliniek

Diagnostiek en Advies

- Consultatie en advies
- Second opinions
- Collegiaal overleg
- Multidisciplinaire diagnostiek

Gelet op de grote overlap tussen ASS en ADHD hanteert het SCOS een integrale diagnostiek. D.w.z. dat er bij een vraag naar diagnostiek naar ASS ook wordt gekeken naar ADHD en vice versa. In de praktijk betekent dit dat de diagnostiek breed georiënteerd is. De diagnostiek is niet alleen gericht op het bevestigen of verwerpen van een diagnose, maar vooral op het formuleren van een accuraat verklaringsmodel dat kan worden gebruikt als de opmaat voor de in te stellen behandeling. Deze visie is inmiddels overgenomen in regionale en landelijke richtlijnen. De ambulante behandeling bestaat uit psychiatrische, psychologische of verpleegkundige expertise, al naar gelang de vraag van de verwijzer. Idealiter wordt de patiënt behandeld in het host-team zodat er gelijktijdig sprake kan zijn van kennis overdracht aan de tweede lijn.

Contact voor advies en verwijzing

Adres: Nico Bolkesteinlaan 1, 7416 SB Deventer

Tel: 0570 - 604 500

E-mail: cos@dimence.nl

Website: <http://cos.dimence.nl>

Samenwerkingsverbanden

- Het SCOS werkt samen in de academische werkplaats Reach-Aut met onder meer het dr. Leo Kannerhuis en de Universiteit van Amsterdam.
- Er is een samenwerking met het SPON in Nijmegen. Het SCOS levert een hoofddocent voor de module ontwikkelingsstoornissen GZ-K&J.

Topprofessionals

- mr. dr. B.B. (Bram) Sizoo, Diagnostiek en behandeling van volwassenen met ASS Verslaving bij ontwikkelingsstoornissen
- prof. dr. G. (Gerrit) Glas, Angststoornissen bij ASS en ADHD Filosofie en psychiatrie
- drs. P.J.M. (Patricia) van Wijngaarden-Cremers, Diagnostiek en behandeling van volwassenen met ADHD; Verslaving bij ontwikkelingsstoornissen

Innovatieve behandelingen

Guided Exposure

Doelgroep: Volwassenen met autismespectrumstoornissen (ASS) en zeer complexe problematiek die opgenomen zijn op de orthopsychiatrische woonvoorziening (OPW);

Methodiek: Guided Exposure is een geïntegreerde, zeer-geïndividualiseerde methode die patiënten voorbereid op een zo zelfstandig mogelijk functioneren in de maatschappij. De methode bevat twee innovatieve kernelementen: 1) structuurmodulatie en 2) variatie van begeleidingsintensiteit.

Effecten: Het beoogde effect is vergroting van de zelfredzaamheid. Gevonden werd dat er in de domeinen maatschappelijke zelfredzaamheid en psychisch functioneren een interactie effect is tussen de score voor zelfredzaamheid en de verblijfsduur. De trend is dat patiënten met verslaving lager scoren op zelfredzaamheid dan patiënten zonder verslaving.

Behandeling van verslaving bij volwassenen met autisme

Doelgroep: Volwassenen met autismespectrumstoornissen (ASS) en zeer complexe problematiek met verslaving, die klinisch behandeld worden in het SCOS.

Methodiek: De methode integreert een reguliere behandeling voor verslaving met de behandeling voor ASS en bestaat o.a. uit: individuele psychoeducatie over middelengebruik met visuele hulpmiddelen en het kaderen van ongewenst repetitief gedrag. Het tempo ligt veel lager en er wordt veel in vivo geoefend vanwege de beperkte vermogen om te generaliseren.

Effecten: Na invoering van deze methode binnen al onze klinische voorzieningen is het alcohol en druggebruik significant afgenomen in vergelijking met de periode voor invoering.

Levenslooppoli

Doelgroep: Jongeren en volwassenen met ASS of ADHD

Methodiek: De levenslooppoli is een innovatieve organisatie van zorg die schotten overbruggt (jeugd-volwassenen, somatisch-psychiatrisch) en inspeelt op de splitsing in basis- en specialistische ggz, onder leiding van een verpleegkundig specialist, gesuperviseerd door een kinderarts en/of psychiater. Er is een gecombineerd somatisch/psychiatrisch multidisciplinair overleg.

Effecten: Het doel van de levenslooppoli is om de doorstroming en de kwaliteit van zorg te verbeteren. De langdurige laagfrequente zorg is gericht op de anticipatie van problemen of levensfasen die voor de doelgroep (jeugdigen en volwassenen met autisme of ADHD) bekende struikelblokken zijn.

Publicaties

- Sizoo, vanden Brink, van der Gaag ; 2014 Feb 17. [Epub ahead of print]; [Temperament and chracter as endophenotype in adults with autism spectrum disorder \(ASD\) or attention deficit/hyperactivity disorder](#); Autism
- van Wijngaarden, van Eeten, Groen, van Deurzen, Oosterlink, van der Gaag ; 2014 Mar;44(3):627-35; [Gender and age differences in the core Triad of impairments in Autism Spectrum Disorders: a systematic review and meta-analysis.](#); Journal of autism and developmental disorders
- Sizoo, van Wijngaarden, van der Gaag ; 2013;55(11):873-8; [Autismespectrumstoornissen en verslaving](#); Tijdschrift voor psychiatrie

Promoties

- B.B. Sizoo; 30 maart 2010; [Developmental Disorders and Substance Use Disorder; a phenotypical, endophenotypical and genetic exploration.](#); ISBN 978-90-9025003-8